

Búcsú Szőnyi Erzsébettől

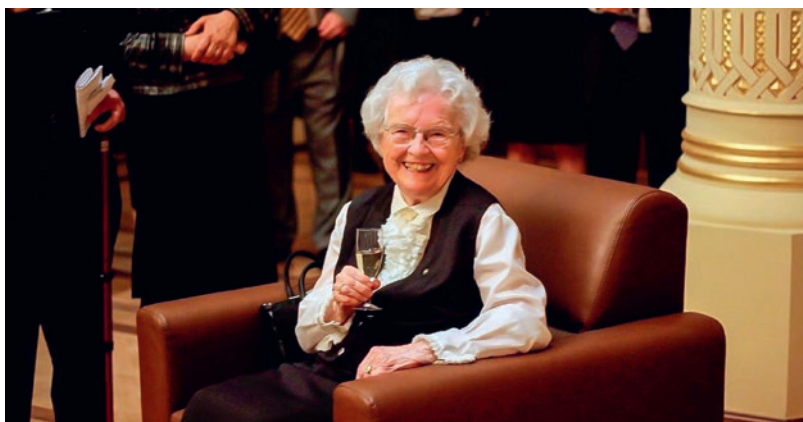

A január 25.-i szombat Farkasrétre vitte Szőnyi Erzsébet tanítványait, pályatársait, barátait, tisztelőit.

Először **Dr. Vigh Andrea** a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem rektora búcsúzott.

„Kedves megszorodott bánatos jó édesanyák, édesapák, jó testvérek”

A megszólítás Szőnyi Erzsébet *Sirató* című Kodály Zoltán halálára írott kompozíciójából való, régi népi siratószöveg. Úgy érzem megtalálható benne rengeteg minden, ami Szőnyi Erzsébet számára fontos volt: a magyar nyelv szépsége, a népzene érzelmi ereje és persze a mű révén Kodály Zoltán, aki mélyen meghatározta a Tanárnő gondolkodását, világképét, zeneiségét, egész életpályáját.

Megrendülten állok itt, hiszen nincs még egy éve, hogy tavaly áprilisban köszönhattük Tanárnót 95. születésnapja alkalmából. Tudtuk, persze hogy tudtuk az örök élet senkinek nem adatik meg, de úgy tűnt, hogy az ősi törvény alól éppen a Tanár nő talán kivételt képez. Tudjuk persze azt is hogy az olyan nagyságok amilyen ő is volt itt maradnak velünk. Szőnyi Erzsébet a pedagógiai munkái, a zeneművei, a tanítványaira és a zenei életre gyakorolt sok évtizedes hatása révén itt marad velünk. Kilencvenöt év őrjási idő. Szőnyi Erzsébet születése előtt kilencvenöt évvel még friss volt a gyász amit a zenei világ Schubert és Beethoven halála fölött érzett. Liszt tizennyolc éves volt, Schumann és Chopin tizenkilenc,

Mendelssohn húsz. Kilencvenöt év történelmi léptékkal mérhető, de Szőnyi Erzsébet nemcsak passzív résztvevője volt az elmúlt száz év zene-történetének, hanem aktív alakítója is. Káprázatos tehetségét, kivételes munkabírást és lenyűgöző elhivatottságát a történelem alakítására használta. Művei és zenepedagógiai tevékenysége nélkül más lenne ma a zenei világ. A kodályi ideálokat kevesen terjesztették és valószínűleg meg olyan nagy hatással, mint ő aki Amerikától Japánig zenészek és zenetanárok generációit ismertette meg a kodályi elvekkel és zenést tanuló fiatalok ezreit oltotta be a legmagasabb rendű művészettel. Nem tisztom e helyütt áttekinteni, hogy milyen nagy ívű pályát járt be Szőnyi tanárnő a zene-akadémiai évektől (ahol legendák sora tanította) a franciaországi utazásig, a Kodállal való közös munkáig és tovább, hogy milyen jelentős díjakat és elismeréseket kapott, hogy zeneszerzői életművének mik a főbb sajátosságai. A zenetörténészek megteszik majd ezt helyettem.

Engedjék meg, hogy egy dolgot emeljek ki vele kapcsolatban. Az MMA által készített portréfilmben felteszik neki a kérdést, hogy nyomon követi e miként alakult diákjainak pályája mire így felel: *„Nagyon is. Ez az egyik szenvedélyem.”* Tanárnak lenni számára többejt jelentett annál, mint pusztán átadni valamit-zeneelméletet,

szolfézst, népzénet bármit. Tanárnak lenni azt is jelentette számára, hogy az ember szellemi értelemben a diák szülőjévé válik. Amilyen Kodály volt a fiatal Szőnyi Erzsébetnek. Nem ismertem közletről a Tanárnőt, de megható volt a tavalyi ünnepség során megtapasztalni nemcsak azt milyen szeretet vette körül, de hogy belőle milyen intenzitású szeretet áradt. A kettő nyilván nem volt független egymástól. Tudom, hogy zeneakadémiai tanárként híres volt a szigoráról, a szigorú de igazságos tanár modellje lehetett, ugyanakkor azt is tudom, hogy a szigora mögött ott rejtett a szeretet, ott rejtett az a nemes cél amit el akart érni. Rendkívüli érzéke volt ahhoz hogy diákjait a szigor és a szeretet megfelelő összhangja révén a kívánt úton tartsa. Ilyen egy valódi tanárlegenda. Hozzá közel álló kollégáktól azt is tudom, hogy a hatalmas tudásra épített homlokzat mögött egy fantasztikus ember rejtett, akinek remek humora volt és nagyokat lehetett vele nevetni. Nagyon tudott örülni a zenének, a diákjai sikerének és egyáltalán az életnek. Ha a megszólításban Szőnyi Erzsébetnek a Kodály halálára frott művéből idéztem, hadd búcsúzzak egy másik részlettel ebből a gyönyörű népi siratószövegből:

Kedves Tanárnő, Erzsi néni! „Adjon a jó isten csendes, jó iccakat”!